

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Po občinskih volitvah v Ljutomeru.

Kakor po hudi uri, vlada sedaj po volitvah v občinski odbor velika tihota tudi v našem trgu. Vendar hočemo pojasniti volitve in sicer zato, da bodo Slovenci vedeli, pri čem da so, kako se jim je ravnati v prihodnje. Vedó naj, komu naj zaupajo in komu ne smejo, komu naj nosijo svoje krajcarje in koga naj se ogibljejo.

V tretjem volilnem razredu smo zmagali Slovenci s toliko večino, kakor še nikoli. Izmed 134 volilcev v tem razredu, ki so se udeležili volitve, glasovalo jih je za narodno stranko 102, a za nasprotno samo 32; torej imamo večino od 70 glasov. Izvoljeni so gospodje dr. Fran Rosina, odvetnik, c. kr. notar Anton Slamberger, in veleposestnika Fran Seršen in Ivan Vaupotič. Namestnikom pa: gg. Anton Misija, in Alojz Rajh. In komu gre hvala? Vrlim, značajnim slovenskim volilcem, ki so vkljub strasne agitacije od nemške strani, ki je svoje ljudi razpošiljala na »železnih konjih« na vse strani, ostali neomahljivi. Slava jim!

V drugem razredu so voljeni gg.: Steyer, Semlitsch, Mauritsch in dr. Namesnig. V prvem pa gg.: Schwarz, Sideritsch, Huber Adam in Duller. V pojasnilo bodi med drugim rečeno, da je Huber edini, ki je rojen Ljutomerčan. In vendar taki ljudje imenujejo po nemških časniki slovenske poštenjake pritepence!

Volitve se je udeležilo 174 volilcev v vseh treh razredih. Izmed teh jih je volilo 116 narodno in 58 za Nemce; a zmagali so Nemci. Kdo ne prevede iz tega, da je novi občinski odbor v resnici po volji vseh volilcev, ko je vendar 116 volilcev glasovalo proti nemškim 58! Dobrega gotovo nič nimamo od njih pričakovati; gospodarili bodo naprej tako, kakor do sedaj. Hranilnična hiša n. pr. ki je postavljena pred dvema letoma, je že vsled starosti oslabela tako, da jo morajo podpirati! To je menda namesto odobrenja, ki bi vsaj po našem mnenju bilo bolj postavno, kakor popravek že v drugem letu!

Kar se pa tiče posebnih volilcev, omeniti nam je sledeče: Krčmar Sideritsch je volil z Nemci in je tudi v odboru. Ali bi ne bilo dobro, da bi si slovenski kmetje, ki le prepogostokrat zahajajo v njegovo gostilnico, to zapomnili? — Dubois, knjigotržec, volil je proti nam, če tudi prodaja večinoma slovenske knjige. — Neka priprosta ženka Marija Smodiš je dala pooblastilo c. kr. poštarju. Pomnimo si! — Kaj pa še le naj rečemo o oštirju Schramlnu, ki rodom niti ni Avstrijec. On se je pri volitvah porogljivo čudil, odkod da pride toliko kmetov? Tako?! Tam, kjer ste vrli narodnjaki izvrševali svojo dolžnost, mu niste bili ljubi, zakaj bi ga potem nadlegovali v njegovi hiši? Ne hodite mu na pot! Gosp. Semlitsch, ki je bil kot Zemljíč eden izmed ustanovnikov tukajšne čitalnice, je volil nemški in je med nem-

škimi odborniki. In zato vprašam: Bi-li ne bilo bolje, da bi mi podpirali slovenske trgovce, nego da bogatimo »Nemce« ter jim dajemo v roke sredstev, da nas potem zatiravajo? Železo se tudi ne dobi samo pri Adamu Huber-ju, ki je v nemškem odboru, ampak tudi v drugi štacuni njemu nasproti. Torej! Omeniti bi jih še mogli veliko, toda to naj zadostuje!

Ravnokar sem čital v »Tagespošti« brzojav, da so Nemci zmagali v I. in II. volilnem razredu tako sijajno, kakor še nikoli. In v tretjem? O tem — molči. Da! Zmagali so, a zmagali vsaj po našem trdnem prepričanju poslednjikrat!

Delujmo z združenimi močmi, v medsebojni bratovski zvezi in sicer s tem, da podpiramo svoje ljudi, zakaj v slogi je moč. Potem se smemo zaupno ozirati v boljšo prihodnost. Onim pa, ki se veselé svoje zmage, ter so djali: »Kdor se ob koncu smeji, najbolje stori«, njim pa kličemo: »Ni še vseh dnij večer! Čez tri leta se vidimo zopet!«
Ljutomerski Slovenec.

Gospodarska knjiga.

(Dalje.)

Vrst gospodarskih stroškov pa je navadno sedem, namreč 1. davek, 2. dolg na posestvu ali obresti, 3. služabnikom plačilo, 4. dninarji, 5. hrana, 6. razni stroški in 7. zasebni stroški. Naj jih nekoliko razložim, da me boste lažje razumeli. Ko sem namreč jaz prvič tako računil, zdelo se mi je, kakor bi mi pri vsaki vrsti nekaj pravilo: tu le si preveč porabil, tam po nepotrebem izdal itd. Tako hočem tudi v kratkih besedah svetovati kmetom mimogredé, kje in kako si morejo pri jedni ali drugi vrsti kaj prihraniti, če hočejo, in si pri malem zboljšati svoj revni stan.

V prvo vrsto stroškov smo zapisali davek, ker ta se mora gotovo plačati. Res marsikateri kmetič večkrat s težkim srcem nese lep denar v davkarijo in včasih se celó jezi, da mu ga tako obilno naložijo, pa kaj si češ? Vsi smo udje velike družine-države in tudi vsi moramo za-njo kaj žrtvovati, da se nam mir in red ohrani. Pomisli, ljubi moj, koliko več morajo za dom in cesarja žrtvovati drugi ljudje p. vojaki, ki morajo darovati čas, zdravje, velikokrat tudi življenje. Dalje pomisli, da morajo to breme nositi vsi stanovi, kakor tudi vsi tvoji tovariši-kmetje, in če oni zmagujejo, zakaj bi ti ne? Če pa te le zadene kakšna uima in ti uniči pridelke, potoži to svojo nadlogo gosposki v prošnji za odpuščenje davka in gotovo ti bodo vsaj nekoliko ustregli.

Druga vrsta gospodarskih stroškov so skoro pri vseh kmetih obresti od dolgov. Žalibog, da je danes že malo, malo kmetov, ki bi ne bili zadolženi več ali manj.

Uzrokov je mnogo. Prvi pa je gotovo ta, da se zemljišča pri izročanju otrokom vse previsoko cenijo in ko se znesek razdeli med dediče, — mogoče da je bilo še kaj starega dolga, — koj na mah je mladi kmet zadolžen do vratu. Tu bi morali imeti cenilni možje mnogokrat bolj usmiljenje, če ne z mladim gospodarjem, pa s posestvom, da ga ne preobložijo z dolgovi; mladega kmeta pa tako rekoč pribijejo na križ, potisnejo v stiske in težave za celo življenje! Povsod bi morali imeti pred očmi misel, kako težavno je sedanji čas plačevati dolgove kmetu, ko komaj za domače potrebe prideluje. Sploh bi morali imeti cenilni možje vodilo, ne ceniti posestva, zlasti otrokom, kakor je v resnici vredno, ampak kolikor se dá z njega pridelki izplačati!

Če bodo ti tako primerno naložili stroškov, ne obupaj mladi kmet, temuč pomisli, da je vsak začetek težek, da so imeli tvoji predniki jednake težave, pa so jih z bistrim umom, trdno voljo in krepko dlanjo svojo vendar premagali! Skrbi, da boš svoje dolgove spravil v poštene roke, najbolje v kako slov. posojilnico, kjer obresti točno odštevaj; če pa količkaj mogoče, zmanjšuj o ugodni priliki tudi glavnico (kapital), dokler se ne postaviš popolnoma na lastne noge! To so, mislim, najboljši sveti v tej vrsti stroškov.

Tretje vrste stroškov je plačilo služabnikom. Vsega ne more jeden človek storiti, ker je dovolj dela pri količkaj večjem gospodarstvu; in zato si mora kmet dobiti pomagačev-služabnikov. Toda ti so dandanes dragi! Znam za kraje po Slovenskem, kjer dobivajo moški po 50, 60, celo po 70 gold. letnega plačila, ženske pa po 25 do 35 gold. To je gotovo preobilno za kmeta, ki mora dostikrat skoro polovico dohodkov šteti služabnikom, da, pogosto sam stiskati, da more služabnike plačati. Vendar nekoliko se tudi tu dá pomagati s tem, da poleg primernejše plače obljubi kmet služabnikom kaj domače obleke, obuvala itd. Če je le mir, red in poštenje pri tebi doma, bodo pametni služabniki radi, če tudi boljši kup, pri tebi ostali.

Toda letni časi so kratki in marsikrat, posebno na jesen ima kmet toliko dela, da ga ne more zmagovati s svojo družino. Da se torej na pridelkih ne godi škoda, treba mu je najeti dninarjev, da se to ali ono delo prej dokonča. To je četrta vrsta gospodarskih stroškov, ki posebno pri večjih posestvih precej naraste. Toda varčen kmet si tudi tukaj nekoliko pomaga s tem, da dninarje dostikrat plača s pridelki n. pr. krompirjem, repo, sočivjem, sadjem itd. Siromašnemu kočarju in dninarju to vse prav pride, kmetu pa takšno plačilo manj škode dela, nego če vzame iz mošnje.

Če tudi se pridelala doma tu pa tam dosti živeža, vendar je treba kmetu še zmiraj kaj kupiti, če družega ne, kakšen drobiž, sol in o večjih praznikih kaj boljšega. To je peta vrsta stroškov — za hrano. Planincem je zavoljo tega trda: treba kupiti — če ajde obilno ne našanjejo — koruzo, pšeno in druge drobnosti, da ne vštevamo še kake pijače, katero mora skoro vsak večji kmet imeti doma za služabnike ob poletnem trdem delu. Ravno tu pri stroških za hrano se je treba kmetu najbolj varovati, da ne razvadi sebe in svoje družine, ker ravno ta vrsta stroškov je že marsikaterega kmeta pokopala v dolgove in mu vzela posestvo. Kolikor največje mogoče, naj se drži domačih pridelkov za hrano, ne pa kakor imajo po nekaterih krajih kmetje navado, kupovati si v prodajalnicah kavo in meso ter druge fine pa tudi drage jedi! Jeden kruh mora biti pri hiši, pa takšen, da ga vsak more jesti, namreč kakoršen se doma more pridelati. Tako sodi stari kmet o tem, in ta sodba starčka zdi se tudi meni najbolj primerna gledé vsake hrane na kmetih. (Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

»In tretjič nam skušnje, katere smo doživeli, jasno pričajo, da jim samim ni kaj za bandero, pod katero nas vabijo; kajti sami se ne drže načela, katero so napisali na bandero. Naši konservativni rodoljubi so več let z liberalnimi složno delali na narodnem polju. Liberalci njim ne morejo očitati in njim tudi niso očitali, da se bi bili v katerisikoli točki izneverili narodnemu programu, vendar so jih povsodi, kjer so le mogli, spodbijali ter si prizadevali vzeti njim ves vpliv na javno življenje. S tem pa jasno pričajo, da jim samim ni resnica s svojim narodnim programom, sicer bi jim bil kat. duhovnik, ki poleg svojega rodoljubja ves gori za svoj cerkveni poklic, enako ljub tovariš, kakor zdravnik ali advokat, ki poleg svojega rodoljubja gorita, eden za zdravniško učenost, drugi za paragrafe raznih zakonikov... Odločni katoliški možje mrže jim torej le kar za voljo vere, naj bi bili sicer še toliki rodoljubi...«

»Bandero te stranke torej nič družega ni, nego zapeljiva zanjka, odločnim katoliškim rodoljubom nastavljena, da bi zatajili svoje verske in cerkvene dolžnosti, in verskim mlačnežem kakor hlapci pri delu pomagali, kadar na narodnem polju med čisto pšenico rodoljubja sejejo plevel in zel onega vrtoglavnega liberalizma, kateri ni ne tič ne miš, marveč spaka vsega zdravega in doslednega mišljenja, vir vseh razprtij in nesreč, v katere je revna Evropa zabredla in se še vedno globokeje vgrezuje, pravi oče onega rudečega socializma, kateri bo morebiti že v kratkem njegovo dedščino nastopil na razvalinah podrtih cerkev in porušeni prestolov. Pod to bandero torej katoličani, ki se zavedamo svojih verskih dolžnostij in ob enem tudi zdravo pamet še čisiamo, nikakor ne stopimo!« ...

»Tedad se pa ozrimo na bandero, ki ga odločni katoliški rodoljubi priporočajo z napisom: »Narodnost po sv. veri posvečena«. Prijazno vabimo može prve stranke, rekoč: Ker mi ne moremo stopiti pod vaše bandero, stopite vi pod naše. Narodnost je itak na našem, kakor na vašem praporu zapisana; da vam pa mi ponujamo narodnost celo posvečeno, s tem sodimo, da na svoji ceni ni zgubila, nego le pridobila... Obrnemo se torej do vseh katoliških Slovencev in jih kličemo v imenu mile domovine pod bandero, ki nam obeta brambo najzlahotnejših biserov: narodnosti in vere. Edinost v veri nas bo vodila k edinosti v narodnem delovanju, in edinost v veri bo privabila nebeški blagoslov na naše narodno delo!« ...

»Naše delovanje pa bodi zmerno in prizanesljivo. Resničen je prigovor: Zmotiti se, je slabost človeška, — a v zmoti trdovratnim ostati, je lastnost zavrženih duhov. Bodimo torej med seboj potrpljivi; motečih se nikar ne zasmehujmo, nego učimo jih in prepričujmo z ljubeznijo; kajti prepričanje se ne da prisiliti, ampak le z dokazi doseči; lažej pa bodo dokazi sprejeti, ako se nam v zmerni besedi polagajo na srce. Zmerno in spravljivo pa bodi zlasti naše pero; in če nas kdo s peresom razžali, nikar ne povračujemo hudega z hudim, vedoči, da se časih tudi nam, nehotečim, pero preostro zastavi...«

Pokojnik toži, da je na Slovenskem še le prav malo pravega narodnega značaja in tudi graja narodno vnemarnost pri volitvah. »Stoletne razmere bile so Slovincem tako neugodne, da se niso mogli krepko povzdigniti do temeljitega narodnega značaja, kajti sovraštvo med narodi in puhli liberalizem sta nam narod na vse strani tako razjedla in pokvarila,

da naše narodno delovanje mnogokrat pri slovenskem ljudstvu samem najde hujši upor, kakor od strani zunanjih nasprotnikov. Po naših mislih naj meri torej delovanje naših rodoljubov v prvi vrsti na to, dati našemu ljudstvu pravi jedernati narodni značaj. »Pilimo peg« slovenski jezik, pa še bolj skrbno — slovenski narodni značaj. Pometimo najpred vso nesnago izpred slovenskega praga!« ...

Glede volitev pravi: »Ni pameten mož, ni pošten rodoljub, ni dober kristijan, kdor se volitev ne udeležuje. Ali kaj nas uči skušnja? Uči nas, da Slovenci važnost volitev še vse premalo poznajo in cenijo. Je še namreč prav dosti gospodarjev na Slovenskem, ki ob času volitve modrujejo: Kaj bom hodil? Kaj se bom pričkal in prepiral? Bodo tudi brez mene opravili. Da! opravili bodo res tudi drugi brez tebe, — pa prav lahko da na tvojo veliko škodo, sramoto in nesrečo. Po takej vnemarnosti se namreč zgodi, da v občinskem in okrajnem zastopu, v deželnem in državnem zboru zvo-nec nosijo možje, ki so zagrizeni sovražniki naroda našega in naše vere. Odtod tudi izvira, da še vedno ošabni tujei gospodarji na slovenski zemlji, ti pa ubogi Slovenec, kakor zaničevan hlapec, pred njimi trepečeš! Zastonj se pritožuješ, da se ti krivica godi, da tujec pri mastni pečenki pri mizi sedi, ti domačin pa suhe kosti za vratni glodaš! Kar si sejal, to žanješ, in kakor si si postlal, tako boš ležal. — Zato slovenski gospodarji! naj zanaprej zmed vas ne izostane nobeden, kadarkoli se napove volitev; bodi-si že volitev za občinski ali okrajni zastop, ali za deželni zbor; kajti edino na volitvah je ležeče, da se v občini in deželi ali ohrani narodni in krščanski duh, ali pa se naša vera in narodnost z nogami tepta in preganja. — Trojno lastnost pa mora vsakdo imeti, da ga smete brez strahu voliti: biti more prebrisane glave — goreč domoljub — dober kristijan. Kdor ima vse tri lastnosti, volite ga; komur manjka ena sama, nikar ga ne volite!«¹⁾ ...

Kosar tepe hudo kmete, ki zató nemščino v šolah želé, ker človek pred svetom več velja, ako nemški zna. »Taka misel — piše prlat — more le bahače slepiti in tepce premotiti, nikakor pa modrih in prebrisanih glav. Res si večje hvale, časti vreden, ako svoj materni jezik dobro in pravilno pisati znaš, poleg njega pa še tudi enega ali več tujih jezikov umeš, to je gotovo, temu nihče ne oporeka. Kmetje! ali pa morete reči, da se je le eden zmed vas v ljudski šoli dobro nemškega naučil? Ako pa ne, je-li morebiti to čast, da marsikdo nemščine komaj toliko ve, da za silo svoje ime nemški podpiše? Ali je to čast za tebe, ki si po šest in več let po šolskih klopéh drsal, slednjič nemških bukev ne veš niti brati, niti jih ne umeš; pri slovenskem branju pa tudi tako jecljaš in se spodtikaš, kakor otrok, ki se še le črke sestavljati uči? Si menda to šteješ v čast, da materni jezik govoriš popačeno, nepravilno in sirovo, nemškega pa tako lomiš, da vsacéga smeh sili, kdor koli te sliši. Vsak omikani narod ljubi svoj jezik in si šteje v veselje in čast, če v njem lepoglasno in pravilno govoriti more, le Slovenec meni, da postane imenitnejši, ako jezik svoje matere zaničuje in si nemško šemo na lice vleče! ... Taka bedasta baharija dela nas Slovence pred drugimi narodi zasmehljive in zaničljive. Kdor bo tega spoštoval, kateri zaničuje sam sebe? In kdo nam bo branil našo narodnost, ako jo sami zatiramo.«²⁾ ...

Nasproti pa Kosar narodnih prenapetnežev tudi ne mara. »Prenapetneži prestopajo daleč meje dolžnosti. V narodnem oziru se kaže prenapetost pogostem v tem,

da mnogi svojo lastno narodnost čez vso mero visoko povzdignejo, dá, kakor malika jo molijo, vse druge narodnosti pa zaničujejo in zatirajo. Ne moremo tajiti, da je ravno v tem dandanešnji neugasljivo ognjišče vednih zdražb med nami, in vzrok, da se iz svojih rev izkopati in v blagoslovnih napravah napredovati ne moremo, prav v tem tudi, zlasti za naše cesarstvo, ena največjih nevarnosti za sedanji čas in menda še tudi za bodočnost. Le kdor, kadar stopi v javno življenje, drži v eni roki luč sv. vere Kristusove, z drugo roko pa se močno oklene Stola sv. Petra, na katerem sedi nezmotljivi tolmač božjih zapovedij in torej tudi naših dolžnostij, le tak mož se sam ne zmoti in drugih v zмотo ne zvodi, nego dela blagoslovnost za državo in narod. ...»¹⁾

Gospodarske stvari.

Kop gorice.

(Konec.)

Vsako tretje leto bi moral trs biti zagnojen, ali jeseni pri kotljenju (t. j. izkoplje se globoko jama za dve motiki, trs se osnaži in zagnoji), ali pa na pomlad pri kopi, ki se mora vsaj za poldrugo motiko globoko vsekati. Gnoja ne polagaj na trs, razun če je drn ali kompost, temuč med trs in gnoj položi tenek plast zgornje, postrgane zemlje, za njo še le nasiplji gnoj, namočen pepel ali kostenico.

Gospodar! Pri kopi moraš težake dobro nadzorovati. Ne pusti jim grdo lapati ali obrekovati in kleti, ker to je tudi za kopača greh. Ne pusti jim nemarnosti uganjati v gorici ali na potu, ker Bog vse vidi. Ne daj jim preveč pijače, ker zgodilo bi se, da ti kateri kopač poreče: »Kopati ne morem, bom rajši šel ležat.« Še hujše pa je, če se gospodar opijani, da delati ne more. Požrešnost je povsod grda in nevarna, ker mnogokrat napelje v krvavo tepenje in vnebokričeči umor. Grehi tvojih kopačev so povod uime in navod toče. Saj nam sv. pismo spričuje, da je Bog čez Egipet točo usul zarad grehov prebivalcev. — Pa tudi pogojeno plačilo dajaj kopačem, pa tudi viničarju redno in pošteno!

2. Druga kop ali prekap. V gorici je vedno kako delo. Treba je kolje postaviti, ga pritrčiti, ako ga je veter prevrgel, treba je locne povezati ali pa tudi že nove mladike privezati, da ti jih veter ne odlomi. Pri takem delu se zemlja zopet zmeži. Mnogokrat se že trava prikaže okoli trsa, kjer je najrodnejša zemlja. Zdaj bo treba zopet motiko vzeti in iti prekapat. To delo je veliko urnejše, kakor je prva kop bila, ker ti ni treba trsa globoko odkapati, ne trebiti, ne gnojiti; samo zemljo mu razrahljaj in travo podkoplji, grabice dežja poravnaj, pa urno mahaj naprej in dobro pazi na mladike; ako so že dolge, jih h kolu privezi. Nekateri ob tej priliki ajdo nasejejo po gorici, da jo pozneje podkopajo za gnojilo, ali pa požanjejo za žganike. Nekateri še celo krompir v gorico sadijo, posebno ondi, kjer je že uška trs ugonobila. Take rastline vzamejo trsu mnogo jedij, zato tega umni vinorejci ne priporočajo.

Prekap nekoliko odlagaj, če tudi si rano pred vuzmom že kopal.

Viničarji navadno radi prekapljejo križevega in duhovskega tedna, ko se krompir že izcimi, da si ga poleg okopajo. Trojiški teden pa navadno dežuje, in novorazrahljana zemlja splava v grabo na travnike. Gospodar pa ima gole, preorane gorice. Prekapaj torej po Telovem, ko mimogredoči Bog pomiri dež in vetrove.

²⁾ Pridiga pri razkr. Slomš. spom. str. 13.

¹⁾ Kat. cerkev str. 97 i. d.

¹⁾ Drobt. 1865—66 str. 275.

3. Tretja kop: tretjača. Navadni gospodarji goriško delo s prekajno skončajo, ker jim zmanjka že evenka, pa tudi ne utegnejo zaradi drugih opravil na njivah, žetve in košnje na travnikih. Tudi na sejme je treba hoditi. Vse prepustijo viničarici, ki si po gorici nasadi fižole, graha, ogreba krompir. Posestnik pa do trgatve ne pride več gledat. Ti pa ne bodi tako zanikarn! Pogledaj večkrat v gorico; in ako premoreš, opravi še tudi tretjo kop. Tretjačiti je ondi dobro, kjer je vinograd položen, zemlja ilovna, trava pa gosta in velika, katere pa za krmo ne potrebuješ. Vzami si čas, daruj nekatere novčiče; pretretjači vso gorico, dober uspeh boš kmalo zapazil.

Ako pa tretje kopi nečeš ali ne utegneš opraviti, vendar ti svetujem: ključke, mládenče iz trave opleti, da jih ne zamuži, ali pa okopati; vendar ne preblizu trsa, da zgornjih koreninic ne potrgaš. Mladi trs bi se ti posušil, kar smo že mnogokrat videli, obžalovali pa prepozno.

4. Štrta kop, praha. Sleherni kmet vé, koliko da praha njivi hasne. Jesenska praha je gnoj za polje, tako tudi za gorice. Vendar le ondi smemo prašiti gorico, kjer ni strmo; drugače navadno sneg vso zemljo v grabo potisne. Pri tem delu kolje postavi, da se privezani trs ne zlomi; mládenče pokopaj, in trsje v gnjači ali nižavi visoko ogrni, da ti črez zimo ne pozebe.

Društvo „Kmetovalec“ v Gotovljah ima v nedeljo, dne 19. maja t. l. ob 1/4 uri popoldne redni veliki občni zbor v prostorih gosp. Ivan Kopriva. V spored. 1. Pozdrav. 2. Govor potovalnega učitelja gosp. Iv. Bele-ta o potrebi in koristi nasajanja vinogradov z ameriškimi trtami. 3. Splošna vprašanja in odgovori o kmetijstvu. 4. Govor gosp. Iv. Kač-a o umnem gospodarstvu. 5. Društveno poročilo. 6. Vpisovanje udov, oziroma vplačevanje letnine. 7. Volitev novega odbora. 8. Prosti nasveti in slučajnosti. V razvedrilo petje in deklamacije. Iz tega je razvidno, da bode mnogo poduka in prijetne zabave; zatorej k prav mnogobrojni udeležbi najprijazneje vabi odbor.

Žitne cene v Mariboru od 5. do 11. maja. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 70 kr., rž 4 fl. 80 kr., ječmen 4 fl. 80 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koruza 5 fl. 60 kr., proso 4 fl. 60 kr. in ajda 4 fl. 80 kr.

Sejmovi. Dne 18. maja v Poličanah (svinjski sejem.) Dne 20. maja pri Sv. Lenartu v Slov.gor. Dne 22. maja v Loki, Olimju in Imenem (svinjski sejem.) Dne 24. maja v Jarenini.

Dopisi.

Iz Maribora. (V korist velikovski šoli) priredi naša podružnica sv. Cirila in Metoda prih. nedeljo ob 8. uri zvečer v hôtelu »Stadt Wien« v Mariboru veliki koncert s prijaznim sodelovanjem slavnega »Ptujskega goslarskega kvarteta« ter orkestra, moškega pevskega in tamburaškega zbor »Slovanske čitalnice«. I. Vspored: 1. C. G. Reissiger: Uvod k operi »Die Felsenmühle«. Orkester. 2. B. Tovačovsky: Kitica slovanskih narodnih pesnij. Moški zbor s spremljevanjem glasovirja. 3. Beethoven: Quartetto. Op. 18. št. 1 F-dur. a) Allegro con brio. b) Adagio affetuoso ed appassionato. Goslarski kvartet. 4. B. Smetana: Šesterospjev iz opere »Prodane neveste«. 5. Michaelis: Turška straža. Tamburaški zbor. 6. Dr. G. Ipavic: Savska. Osmospjev. 7. B. Smetana: Iz mojega življenja. Goslarski kvartet. 8. A.

Foerster: Samo. Moški zbor s čveterospjevom. 9. * * * Potpourri čeških narodnih pesnij. Orkester. — II. Prosta zabava. — Vstopnina za osebo 50 kr., za družino 1 gold. Preplačila se hvaležno sprejemajo. — Slovenci! Darovali smo v prvem trenutku, kolikor je bilo možno, za nesrečno Ljubljano in okolico. Toda ne zabimo naših ljubih koroških bratov, ter velikovske slov. šole, ki so jo začeli zidati! Torej slovenski domoljubi, komur je mogoče, naj se udeleži prihodnjjo nedeljo tega koncerta! Veselil se bode ob slovanski glasbi, versko in narodno reč pa podpiral.

Iz Ljubljane. (Pokorilna in prosilna procesija.) V nedeljo popoldne že pred tretjo uro se je kar trlo ljudstva pred skofijo in na Valvazorjevem trgu. Duhovščina se je zbirala v stolnici in ob treh so se ji pridružili prevzvišeni knezoškof. Pričnejo se peti litanije vseh svetnikov. Nepreteganih vrst ni bilo ne konca ne kraja. In niso šli molčé, ampak v malih presledkih so na glas molili rožni venec. Ko pride procesija do cerkve sv. Petra, tedaj se odpre veličasten prizor. Na hribcu se dviga bela kapelica, pred njo pa majhen šotor. V kapelici je bilo izpostavljeno sv. Rešnje Telo. Duhovščina poklekne pred kapelico, in tedaj prične g. stolni župnik molitev: »Pod tvojo pomoč«. Ljudstvo se takoj pridruži in moli prelepo molitev. Prav tako je molilo sv. rožni venec. Najganljivejši trenutki so bile pete litanije M. B. Popevalo in molilo je do 20.000 pobožnega ljudstva. Takih litanij še ni čula slovenska zemlja in morda še katera druga ne. Po odpetih litanijah pa vstane preč. g. stolni župnik in prične moliti z ljudstvom kesanje in nato zaobljubo, da vse mesto obljubi posebno procesijo z Najsvetejšim za Veliko nedeljo popoludne vsako leto in pet večnih svetih maš. Po storjeni obljubi so se molile molitve za odvrnenje šibe potresa. Nato prevzvišeni knezoškof dvignejo sveto Rešnje Telo in gredó iz kapelice ter sredi množice podelijo sv. blagoslov. Potem so nesli Najsvetejše v cerkev sv. Petra in blagoslovili še jedenkrat verno ljudstvo. Nato so se vrnile procesije, vsaka v svojo župnijo. — Bog nas usliši!

Iz kamniškega okraja na Kranjskem. (Škoda po potresu.) Te dni sem imel priliko ogledati si opustošenja, katera je napravil velikonočni potres v nekaterih krajih kamniškega okraja. Poškodbe v Mengišu in v Vodica h so najhujše. Tu je videti mnogo popolnoma udrtih stropov in obokov, pod katerih razvalinami je bilo zasuto mnogo otrok, katere pa so vse rešili; na srečo ni bil nobeden človek težko poškodovan. Pač pa je bilo ubito več glav živine po hlevih. Na res čudovit način je bilo zasutih v g. Staretovi pivovarni v Mengišu šest hlapcev. Udril se je obok, a nobeden ni bil ubit, ker so postelje stale tako, da so glave bile ob steni in jih je padajoče kamenje le opraskalo po nogah. Tudi v drugih hišah, tako pri M. Jenčiču sta bila zasuta domači sin in hčerka, a še pravočasno rešena. Pri Leberju je bilo zasutih pet otrok, katere so rešili g. Stareta hlapci, ko so sami odšli smrtni nevarnosti. V Vodica h so poškodovanja strahovita in je tamošnje revno prebivalstvo res hudo prizadeto, ker je prej tako lepa cerkev grozno poškodovana, razrušenih okoli 30 hiš in ubito mnogo živine. Ako kje, so izdatne podpore potrebni prebivalci teh dveh poleg Ljubljane morda najbolj prizadetih krajev, na katere opozarjamo dobrotljive darovalce milodarov, da se jih posebno spominjajo.

J. N.

Iz Slov. Gradca. (Nova skladba.) Svete maše »Oglej z nebes itd.«, zložil g. Valentin Štolcer, dobiti je le še malo izvodov po 60 kr. po pošti. Ker se je ta maša tudi po Kranjskem, Istriji in Koroškem razširila in jo povsod radi pojó, je g. V. Štolcer voljen že zloženo četiriglasno »Mašo za mrtve« tiskati dati in je k

tež skladbi č. g. dr. Anton Medved, profesor v Mariboru, besede lepo popravil. Tudi ta skladba je marljivo delo v strogocerkvenem duhu, dobro ubrana in milodoneča in bo gotovo naredila dober utis, in se tudi to delo g. V. Stolcerja čast. duhovščini, gg. učiteljem in organistom priporoča. Partitura bo veljala po pošti 55 kr., koji znesek naj gospodje, kateri to skladbo želé, najhitreje in v obilnem številu g. Valentinu Stolcerju, učitelju v Razboru pri Slovenjgradcu, pošljejo, da bo mogoče to mašo brž tiskati dati. Naročninam brez denarja se ne bo ustreglo.

Iz Stavenšincev blizu Radgone. (Obč. reč.)

Pri vseh volitvah v občinski zastop se je videlo letos precej živahno gibanje. Tako tudi pri nas, ki smo volili skorej najzadnji in sicer dne 28. aprila. Iz naše občine je prišlo precej volilcev, manj pa iz Očeslavca. Volitev se je vršila celo v slovenskem duhu, mirno, složno in postavno. Voliti smo imeli po postavi 12 odbornikov, 10 jih je bilo izvoljenih v našo občino in 2 v očeslavsko. Lahko je tedaj sklepati, da smo dne 5. maja enoglasno izvolili Franca Majžirja za župana in sicer že tretjokrat. Iste dne smo imenovali gospoda notarja Otona Ploja v Gornji Radgoni za častnega občana in mu poslali častno, od odbornikov podpisano pismo. Ob enem smo sklenili zanaprej vse slovenski uradovati.

Izpred Boča. (Smrt zajcem!) Dosihdob se prebivalci mest in trgov na Spodnjem Štajarskem za lovske postavbe niso dosti zmenili; borbo zoper to postavbo in zajce prepuščali so večinoma slovenskemu kmetu. Ni čuda, da so imeli dosedaj v deželnem zboru štajarskem večino zagovorniki lova in prijatelji zajcev, veliki posestniki, zastopniki mest in trgov, trgovskih in obrtnih zbornic, ker so njim zastopniki naših mest in trgov skoro brez izjeme pomagali! Mariboržanom začelo se je prvim daniti; škoda, katero so napravili zajci letos na sadnem drevju in tudi po vinogradih, posebno po novozasajenih, odprla jim je oči. Zdaj so začeli verovati, da naši kmetje in drugi posestniki imajo uzroka dovolj, da ne marajo zajcev in lovske postavbe. Prišli so pozno do tega spoznanja, pa prepozno še ni! Kmečki posestniki dobili so zaveznike v borbi proti lovski postavi. Bilo pa bi spet škodljivo, borbo prepustiti mestjanom in tržanom. To ne sme biti, ampak zdaj moramo napeti vse sile, da pridemo vendar enkrat do cilja! Da podpremo naše pritožbe in našo zahtevo, naj vsak poškodovanec dá svojo škodo in to, kar se je cenilo, na tanko popisati; župani naj zapisnike poberejo in hranijo, da se more za vsako občino, in če treba tudi za celi okraj sestaviti pregled cele letošnje škode! Tak pregled se mora razglasiti po časnikih, svoje dni pa tudi predložiti deželnemu zboru. Upam, da se bodo gospodje ustrašili števil, in da bodo dali slovo sedanji lovski postavi!

dr. J.

Iz Žalca. (Ponesrečen shod.) Ono nedeljo so sklicali socijalni demokrati javen shod v Grižah. Tega shoda smo se udeležili tudi krščanski socijalisti in sicer v tako ogromnem številu — bilo nas je okoli 400 —, da so se nas zbal socijalisti. Shod je bil napovedan ob $\frac{1}{2}$ 3.; točno ob $\frac{1}{2}$ 3. se pripelje vladni zastopnik. Mislili smo, da se bode sedaj otvorilo zborovanje, toda čakali smo zastoj tri četrti ure. Glavni agitator Miha Čobal, delavec iz Köflacha — škoda za denar, ki ga je potrosil za vožnjo — letal je vedno gledat, če prihaja pomoč iz Žalca in Celja. Siromak je bil od jeze rdeč kakor rak; toda socijalni demokrati so ga pustili na cedilu. Prišli so sicer do savinjskega mosta, ko pa tam zvedó, da so se tudi krščanski socijalisti sami povabili, so jo pobrisali nazaj. Ob $\frac{1}{4}$ 4. uri nam vendar naznani Miha Čobal, »da danes zborovanja ne bode, ker govorniki niso prišli, sam pa govoriti ne more«. — »Saj sploh

ne potrebujemo zborovanja«. — »Ostanite doma!« — »Prihranite si drugokrat denar za vožnjo, ali ga pa razdelite med uboge!« »Taki, kakor ste vi, nas ne bodo podučevali, zato imamo duhovnike«, odgovarjali so krščanski delavci. Miha pa jo je popihal pri stranskih vratih. Med tem so zapeli pevci »slov. kat. delavskega društva« delavsko pesem, zaklicali trikratni živio vrlim griškim možem in fantom in potem se razšli. — Moram se omeniti komisarja; mož je sicer izredno strog, da hujše ne rečem, proti krščanskim socijalistom, toda usmiljen do socijalnih demokratov. Vzel je Miha Čobala na svoj voz in ga zapeljal na kolodvor v Žalec. V tem so si edini — v boju zoper sv. cerkev!

Od Sv. Križa na Murskem polju. (Svečanost.) V nedeljo, dne 12. t. m., smo obhajali v naši farni cerkvi kaj lepo svečanost. Novi Marijin oltar se je blagoslavljal. Oltar je izdelan v čistem gotiškem slogu. Po načrtu dobro znanega, a že umrlega risarja Mikoviča so ga izdelali graški strokovnjaki mizar Rossman, kipar Gschiel in zlatar Sirach. Delo je sicer drago, a je lepo ter umetno. Posvečen je oltar Lurški Materi božji, katere kip stoji v sredini oltarja, na straneh vidimo kip sv. Alojzija in kip sv. Antona Padovanskega. Blagoslovili so ta oltar prečastiti gosp. kanonik dr. Iv. Križanič, kateri so, kakor so sami v pridigi omenili, kaj radi prevzeli to nalogo. Ker so sami goreči častilec Marijin, tako je njih srčna želja, da se Marija povsodi časti, posebno pa v njihovi rojstni fari. Z radostnim srcem so nam zaklicali tedaj s prižnice znane besede šmarnične pesmi:

„Sredi polja cerkev stoji,
V njej se oltarček res v zlatu blišči,
In biser oltarja, kot jutranja zarja,
Podoba Marije Device stoji.“

Prisrčna zahvala tedaj prečastitemu gosp. kanoniku za lepe besede, srčna zahvala pa tudi veleč. gosp. dekanu Iv. Skuhali, kakor tudi vsem sosednim gospodom župnikom, da so nas počastili s svojo prisotnostjo. Iz globočine srca zahvalimo pa se posebno našemu gospodu župniku, A. Lackotu, kateri so si z novim oltarjem spletli nov lavorov listek v venec zaslug za našo farno cerkev. Bog nam jih še ohrani mnoga leta!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se vrnili iz Pulja dne 12. t. m. in so zaslišali ogerskega ministerskega predsednika. Temu so dnevi šteti. — V državnem zboru so se poslanci v treh sejah bavili z davčno preosnovo in sicer o rentnem davku. Dne 13. t. m. se je razpravljalo o obdavčevanju rodovin. Načrt določa, da se morajo posebe obdavčiti mož, žena in otroci, če vsak zase zasluži. Ako se znesek skupno vporablja, obdavčiti se mora skupni znesek. Temu so se pravi ljudski zastopniki odločno upirali, med temi kranjski poslanec Pfeifer; toda zastoj. — Dne 14. t. m. je bil znani krščanski poslanec dr. Karol Lueger izvoljen za dunajskega I. podžupana. Ker je župan dr. Grübl odstopil, vodi dr. Lueger županstvo. Liberalci so sila potrti.

Češko. Svatopluk Čech, izvoljen v državni zbor, ni vsprejel volitve. — Na kmetskem shodu v Piseku so govorili poslanci Engel, Vašaty in Janda. Med zbranimi kmeti pa je nastal tako velik vrišč, da je moral shod prenehati. — Dne 15. t. m. se je odprla v Pragi češkoslovenska narodopisna razstava. — Govori se, da o binkoštih preneha v Pragi izjemno stanje. Čas bi res že bil!

Moravsko. Pred tednom je umrl staročeški deželni in državni poslanec dr. Jos. Fanderlik. Namesto njega bode gotovo kak Mladočeh izvoljen. — Olumuški knez nadškof dr. Kohn so postali cesarjev tajni svetovalec.

Štajarsko. Pred tednom je »Neue Freie Presse« s kislim obrazom izjavila, da bode državni zbor celjsko slov. gimnazijo dovolil; kajti za njo so tudi Poljaki. — Zadnji ponedeljek zvečer je bil velik shod katol. konservativnega ljudskega društva v Gradcu.

Koroško. Narodni zastop občine Tolsti vrh je sklenil, da bode za občino Tolsti vrh osnoval lastno šolo s slovenskim učnim jezikom. Tudi se je v isti seji sklenilo slovensko uradovanje. — Občina Bistrica v Rožu je imenovala poslanca Ghona častnim občanom. Zaradi kakih zaslug?

Kranjsko. Prevz. knezoškof so izdali pastirski list o potresu. Milo tolažijo ponesrečene vernike ter zaobljubijo za Ljubljano vsakoletno procesijo s presv. R. Telesom na veliko noč in pet večnih sv. maš. — Deželni zbor se snide prve dni junija. — Zadnje nedeljo je bil shod katol. izobraževalnega društva v Begunjah nad Cerknico. — Dne 16. t. m. se je odprla nova pošta v Selcah pri Škofji Loki.

Primorsko. Dne 9. in 10. t. m. so bile v pričo svetlega cesarja velike slavnosti v Pulju. Blagoslovila in v morje se je spustila vojna ladja »Monarh« ter so bile pomorske vojaške vaje. Slovensko in hrvaško ljudstvo je milostnega vladarja povsod navdušeno pozdravljalo s krepkimi živio-klici.

Ogersko. Na vso silo hoče madjarska liberalna vlada, naj se odstrani dunajski papežev nuncij Agliardi, ker potovaje po Ogerskem ni hotel in mogel govoriti zoper krščansko ljudsko stranko. Vsi avstrijski katoličani pa te dni Madjarom v sveti jezi kličejo: Mi ne pustimo, da bi vi s papeževim zastopnikom pometali! — Dne 14. t. m. je gosposka zbornica tretjikrat zavrgla postavni načrt o brezverstvu. Banffyjevo ministerstvo je pobito in že pobira šila in kopita.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so izdali pismo na vse vernike, v katerem jih opominjajo, naj pred binškoštni prosijo Boga sv. Duha, da bodo katoličani jedini, razkolniki pa se naj vrnejo v naročje katol. cerkve. — Dne 9. maja so bili avstrijski poljski romarji pri papeževi sv. maši.

Italijansko. Vendar so volitve v poslansko zbornico razpisane! Vršile se bodo dne 26. t. m.; dne 8. junija se že snidejo poslanci. Teh volitev se zvesti katoličani ne bodo udeleževali, ker sedanje italijanske države ne smejo priznavati.

Belgijsko. Med katoliško stranko vre. Velik del se je že odkrušil in se organizoval kot katoliška demokratska (delavska) stranka. Razpor je nastal, ker konservativna stranka v občinskih zastopih delavcem ni hotela dopustiti toliko upliva, kakor ga imajo v zbornici poslancev.

Nemško. Državni zbor je odklonil predlogo proti prehucuhom. Zaradi tega se širijo govorice, da odstopi minister notranjih stvari Köller in pa državni kancelar Hohenlohe. V nedeljo sta bila oba pri cesarju, ki se je z njima dolgo pogovarjal.

Srbsko. Dne 9. maja je dospela v Belgrad kraljica Natalja. Na kolodvoru jo je pozdravil kralj Aleksander in vsi ministri. Tudi ljudstvo jo je povsod navdušeno pozdravljalo. Vse mesto je bilo v zastavah. Naj njen prihod donaša državi srbski mnogo sreče!

Azija. Japonska vlada se je vsled pritiska Rusije, Nemčije in Francije odrekla polotoku Liao-Tungu. Za-

radi tega je japonsko ljudstvo sila razjarjeno in se je bati ustaje, česar se je že bilo bati pred vojsko s Kitajci.

Afrika. Dne 2. t. m. so Francozi na otoku Madagaskar vzeli mesto Marovoay. Prava vojna se začne koncem tega meseca, ker še le do tedaj pridejo vse vojne čete na Madagaskar.

Za poduk in kratek čas.

Spomini na mojo pokojno mamico.

Češki spisal Václav Kosmak; poslov. Ciriljev.

Do sedaj še nisem dal niti besedice v tisek. Greh je, zakopati od Boga prejeti talent, četudi je majhen. Je mnogo pisavev, kateri z gnusnimi spisi kazijo naše dobro ljudstvo. Mnog izmed njih nima večje nadarjenosti, nego jaz, ali premnog ima grši namen in žalibog več gorečnosti. Zato: »Na boj, mladenič!« Začenjam s spomini na tebe, v Gospodu umrla mamica, ti zvezda mojega življenja! Z nebes gledaj dol name, blagoslovi moja dela, da bom tvoj otrok ne samo po telesu, nego tudi po srcu in duši. Ponosen sem na-te! Sin sem kraljice! Mojej mami zablščal je okrog čela diadem čednosti. Mamka, prosi za-me, da bož mogla tudi ti biti ponosna na-me — ko umrjem.

Kedarkoli se spomnim katerega izmed umrlih znancev, strepeče mi strahú srce. Vice in včasih tudi pekel mi pride na misel. Spomin na mojo mamico pa mi pada v dušo, kakor majnikovo solnce. Niti enkrat mi je ni domišljija pokazala v vicah. Verujem, da je en Bog; verujem, da je moja mamica pri njem.

Kedar zvečer ugledam zvezdje »voz« imenovano, se vsikdar spomnim svoje mamice. Zastoj sem iskal po vseh kotih svoje notranjosti temu uzroka.

Brezdvomno so bili moja mati prva moja učiteljica zvezdoslovja in mi boljše od vsakega doktorja vcepili kozmologični (svetoslovni) dokaz bitja božjega v srce. Svet mi je mnogo iztrgal; tega materinega učenja ne iztrga mi nikdar.

Bilo mi je pet let. Moj najmlajši bratec, takrat okoli pol leta star, ležal je v zibelki in spal. Bilo je zvečer. Mati so rekli: »Otroci, idite molit, predno greste spat!« Poklekli so z nami k zibelki ter sklenili spečemu bratcu ročice kakor k molitvi. »Otroci, jutri bode god sv. Frančiška Pavlanskega. Naš Franček bo imel praznik. Ne more še revež sam moliti k svojemu patronu; pojdite, da molimo zanj!« Molili smo. Mati so se jokali.

Pri bogateh je ob takih dneh gostovanje in teče šampanjec. Mojej materi so tekle solze — šampanjske kakor angeljske.

Moj oče so bili cerkovnik. Nekoč ni bilo nikogar doma. Mati so šli opoldne sami zvonit. Jaz, takrat še majhen deček, šel sem z njimi v zvonik. Ogledal sem si iz zvonika do tedaj mi neznami svet. Moj Bog, kako je bil mojim mladim očem ta svet velik! Videl sem krasno, rodovitno krajino, žita, travnike, gozde, ribnike; vasi Jakobovo, dalje Ljulogor in celo v vzdaju v megleni daljini Budejovice. Za Budejovicami se je nagnilo nebo k zemlji. »Mamica«, vprašal sem v svoji otroški radovednosti, »je tam doli že konec sveta in se začenjajo tam že nebesa?«

»O ne, moje dete! Ako bi prišel do Budejovic, videl bi zopet nov kos zemlje, in ako bi šel dalje, zopet nov in tako naprej. To se nam le tako dozdeva. Ali da

se nam tako dozdeva, storil je Bog, da bi nas učil. Moramo vedno moliti in biti pridni, da takoj, ko bomo zapustili ta svet, pridemo v nebesa!»

Enkrat sem šel z mamico čez polje na obisk. Bili smo ubogi. Obutev je draga. Sezula sva čevljičke in šla bosa. Iti sva morala po strani okoli ribnika, kjer je bilo mnogo drobnega kamenja. »Mamica, mene pika v noge«, sem tožil.« »Dete, ne jokaj. Kako še le je pikalo našega Gospoda, ko je šel bos na goro Kalvarijo in še nesel težki križ ter so ga bili in ga zbijali.« — Potegnili so iz žepa rožni venec in začeli moliti. Mene pa ni več bolelo.

Smešnica. Zdravnik: »Vaša bolna žena je zelo hripava. Zato moram njeno hripavost najprej odpraviti.« — Mož: »Prosim, gospod zdravnik, storite to nazadnje!«

Razne stvari.

(Milostlj. knezoškoč) so že toliko okrevali, da so preteklo nedeljo brali v svoji kapelici sv. mašo. Po vsej škofiji verniki molijo goreče za preljubljenega nadpastirja, naj bi kmalu popolnoma ozdraveli.

(Vojni minister) pl. Krieghammer se je mudil preteklo nedeljo v Mariboru. Ogleдал je vsa vojaška poslopja. V kadetski šoli je velikonočni potres napravil škode za 3400 fl. Opoldne je vojni minister obiskal milostlj. knezoškoča.

(Častno občanstvo.) Svetokriške občine na Slatini so imenovala za svoje častne občane naslednje p. n. gospode: Martina Ulčnika, kaplana v Grižah; Jan. Kozinca, župnika v Slivnici pri Celju; Jožefa Cerjaka, kaplana v Rogatcu, in dr. Ivana Dečka, odvetnika v Celju.

(Čitalnica v Rušah) priredi na binkoštni ponedeljek na prostornem vrtu gosp. Josipa Muleja veselico s petjem, govori in godbo. Ker je čisti dohodek namenjen našim po potresu ponesrečenim bratom, Kranjcem, vabi odbor k prav obilni udeležbi. Vspored in vse drugo se bodo naznanilo pozneje.

(Bralno društvo v Gornji Radgoni) je pri glavnem zboru izvolilo g. Otona Ploja predsednikom, č. g. Franca Moravca podpredsednikom, g. dr. Fr. Piklna tajnikom, g. Iv. Pelclna blagajnikom, č. g. Jakoba Kosarja knjižničarjem in odbornikom gg. Fr. Kavčiča in Jan. Millerja

(Iz Novestifte) pri Gornjemgradu. Dne 5. maja t. l. so bili voljeni v županstvo sledeči gg. posestniki: županom Jakob Tesovnik p. d. Podmirščak; prvim obč. svetovalcem: Anton Strnad p. d. Rebersčak; drugim obč. svetovalcem: Anton Trepelj p. d. Rifelj; tretjim obč. svetovalcem pa Anton Matjaž, p. d. Matjaž. Kakor tukaj v obč. tako so tudi navedeni sami vrli in zaslužni narodnjaki.

(Javna zahvala.) Častiti g. župnik v Ločah, Anton Lednik, so poudrskim posestnikom Francu Levstiku, Jožetu Preskerju in Janezu Agrešu, katerim je letošnje velikansko plazovje skoro vsa posestva uničilo, blagodušno vsakemu po 5 gl. podarili. Bog jim obilno povrni!

(Poskuševalni vinograd) bode napravila država pri Sv. Miklavžu v občini okolica Šmarje. Vzela je v to svrhu od štirih posestnikov v najem za 12 let blizu tri orale vinogradov.

(Štrajk v Velenju.) Dne 29. m. m. začeti štrajk velenjskih premogarjev je končan. V torek dne 7. t. m. so se vsi štrajkujoči premogarji zopet dela lotili.

(Potres.) V noči od soboto do nedelje se je čutil potres v Reki, ki je trajal nekoliko sekund. Viseči predmeti so se gugali, nekateri pa celo padli na tla. — V Pulju v Istri je bil 13. t. m. proti polnoči močen valovit potres, ki je trajal katic 5 sekund. — V Ljubljani se je 15. t. m. zjutraj ob 1/4. uri čutil slab sunek. Prebivalstvo je ostalo mirno.

(Za ponesrečeno Ljubljano) in okolico se je po lavantinskih cerkvah dozdej nabralo 2440 gold., kateri znesek je preč. škofijstvo odposlalo preč. ljubljanskemu škofijstvu.

(Nesreča v gozdu.) Dne 4. t. m. je posestnik Jakob Zdolšek v Sržovici pri Ponikvi s hlapcem in dninarjem v hosti bukev podiral. Ko bukev pade, zadene z vršičem deklo Ano Trbovc tako nesrečno, da je še tisti dan umrla.

(Izredno klasje ali kaj?) »Nemški« dopisnik iz Ormoža poroča »Mariboržanki« z dne 12. maja, da so žita okoli Ormoža prav lepa in da ima rž (Kornähren) 75cm, torej 3/4 metra dolgo klasje! Oni dopisnik pač dobro ne pozna nemščine, »Mariboržanka« pa ne rži.

(Nesreča.) Dne 6. t. m. je šel Jakob Lapornik, posestnik v Razborju pri Zidanem mostu, s hlapci v hosto neke smreke podirat. Opoldne je bilo drevo že »nagnano«, ko dojde 8letni sinek k obedu vabit. Med podiranjem se drevo ovali na kraj, kjer so delavci z otroki stali, in omahne. Med splošnim begom spodtakne se dečko in pade, smreka ga zadene in mu zmečka glavo.

(Nezakonska mati.) Dekla Helena Senica v Zabukovju nad Sevnico je dne 19. aprila porodila deklico, jo takoj umorila in truplo v gozdu zakopala, ne da bi domači kaj o tem vedeli. Dne 7. t. m. pa je orožnik temu hudodelstvu prišel na sled ter ničvredno deklino izročil sodišču.

(Sneg.) Danes, 16. maja, je zjutraj začelo dežiti, kakor bi iz škafa vlival, ob 9. uri dopoldne pa v Mariboru snežiti, kakor ob sv. treh Kraljih. Sneg je dopoldne vse pobehl in na drevju mnogo škode napravil. Bog nas varuj slane, ako se naglo zjasni!

(Umrl) je 13. t. m. vpokojeni ruški župnik č. g. Valentin Frass pri Sv. Barbari pri Vurbergu v 91. letu svoje dobe. Svetila mu večna luč!

(Osebne vesti.) Poštari kontrolor g. Ferdinand Resman je premeščen iz Maribora v Gradec. — Poštni sprevoznik Tom. Pirker v Mariboru je dobil srebrni križec za zasluge.

(Bela žena.) Dne 10. t. m. je umrl v Šmarju odvetniški koncipijent dr. Hugon Kartin. Pogreba dne 12. t. m. se je udeležila ogromna množica ljudstva, zastopniki »Triglava«, »Ljubljanskega Sokola« in drugih društev.

(Pogreb) č. g. Franca Keneta, bivšega župnika sladkogorskega, je dne 11. t. m. bil velikansk. Pridigovali so vlč. g. dekan Fr. Jug. Vernega ljudstva se je pa zbralo na Sladki gori več, nego o največjih shodih.

(Davica.) Več šolarjev v Magdalenskem predmestju in Studencih pri Mariboru je za davico zbolelo in nekaj umrlo. Vsled tega so ondi ljudske šole zaprte za 14 dni.

(Slovensko društvo v Gradcu.) Namestništvo je dne 25. aprila potrdilo ustanovitev »slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva »Edinost« v Gradcu«. Društvu je namen izobraževati svoje člane, skrbeti za zabavo in gojiti družabno življenje. Ta svoj namen bode dosegalo s čitalnico, gojenjem petja in glasbe, s predstavljanjem dramatiških iger, predavanji in veselicami. Redni člani morejo biti Slovenci, stanujoči v Gradcu ali njega okolici. Ustanovnina znaša 10 kron, podpornina na leto 4 krone. Občni zbor društva »Edinosti« je bil v nedeljo, dne 12. maja.

Lep vranec

15 pestnic in 2 črti visok, 4-5 let star se kupi. Ponudbe se naj pošiljajo: Wolf, Tegthof-ove ulice, št. 18. Maribor. 1-2

7-10

Barthlov izv.
KARBOLINEJ
 tjav, žolt, zelen, siv, rudeč,
 najboljši in najcenejši lik za les.
 Vzorci in ceniki zastoj.
Mih. Barthel & Co.
 Danaj. 20.

Pozor! Svarilo!

Varujte se,

da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobičakeljini ljudje se vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom „Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je edina zdrava in okusna, primes k bobovi kavi, natorni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

Izvrstne c. kr. izklj. priv.

Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,

katere so se splošno uvedle vled njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd. prodajajo, da-si so mnogo boljše, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic in družb.
v Trstu.

Cenike odpošiljajo na zahtevanje franko.

Na vse c. kr. pošne urade pošiljajo popolne škropilnice franko, proti povzetju 10 gold. 5-10

Izdelujejo tudi stroje za prašenje z žveplom, neprestano delujoče stiskalnice itd.

✠

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm tužno vest, da so moj iskreno ljubljeni oče, gospod

Matija Gregorič,
 bivši posestnik pri Mali Nedelji

dne 9. maja 1895 ob 2. uri popoldne, po dolgi, mučni bolezni, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče v 83. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspali.

Pogreb je bil v soboto, dne 11. maja 1895 ob 7. uri zjutraj iz hiše žalosti na domače pokopališče pri Mali Nedelji.

Anton Gregorič,
 posestnik in tajnik posojilnice v Ptuju.

Kneippova kava v rudečih zavitkih s podobo župnikovo, nadomeštuje **bobovo kavo.** od bratov **Oelz** v Bregenz-u.

V kraje, kjer se naši pridelki ne dobé, razpošiljamo pošne zavitke po gl. 2-10. 5-10

Karol Tratnik,
 pasar in srebrar

stolne ulice v Mariboru (Domgasse) št. 1.

priporočam se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

cerkvenih orodij in posode,

katere izdelujem iz zlata, srebra ali bronza, ali iz pozlačenih ali posrebranih družih kovin na primer: monštrance, kelihe, ciborije, lustre, svečnike, križe itd. v različnih slogih po naj-novejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognju. 11-12

✠ Za vse svoje izdelke jamčim. ✠

Štajerska deželna zdravilnica

Rogaška slatina

Južne železnice postaja: Poličane. Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Zdravitev s pitno, topliško in studeno vodo, s sirotko in z elektriko.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Slavnoznano glavberjevcosolno slatino priporočajo najimunitniši zdravniki pri boleznih prebavnih in dihalnih organov in sicer:

Tempelj-izvirek kot najboljšo svežilno pijačo,
Styria-izvirek kot dobro zdravilo.

Svežo napolnjeno slatino razpošilja.

2-10 **Slatinarstvo v Rogatcu-Slatini.**

Bilanca upravnega odbora c. kr. priv. vzajemne zavarov-

Štev.		gld.	kr.	gld.	kr.
Aktiva:					
I. oddelkov za poslopja, premakljivo blago in zrealno steklo iz tekočega gospodarstva.					
1	Gotovina v denarnici	24 005	64		
2	Gotovega imamo pri c. kr. poštni hranilnici	4 386	69		
3	» » » štaj. eskomptni banki	56 938	98		
4	» » » » hranilnici	20 498	38		
5	Razni dolžniki	4 456	48		
6	Na dobrem pri protizavarovalnih društvih	33 342	39		
7	» » » zastopništvu v Ljubljani in okrajnih komisarijih	6 509	30		
8	Dolžni doneski in premije:				
	a) repartovani doneski in sicer:				
	za prejšnja leta do 1893 gld. 810·15				
	za leto 1894 » 2.189·89 gld. 3.000·04				
	b) doneski in premije za nova oziroma za povišana zavarovanja » 17.689 33	20 689	37		
9	Za potreščino leta 1895 za trpeča zavarovanja predpisani doneski	571 786	17	742 613	40
II. rezervnega zaklada.					
A. oddelek za poslopja.					
1	Gotovega na dobrem pri štajerski eskomptni banki in pri štajerskih in koroških hranilnicah gld. 445.797·61				
2	Posestva:				
	a) Poslopje zavoda v Gradci, Sackstr. 18 in 20 » 134.655·88				
	b) » » » Herreng. 18 in Jungferng. 2 in 8 » 479.926—				
	c) » » » Celovci, Südbahnstr. 1 in 3 in Ringstrasse 9 . . . » 120.734·18				
	d) » » » Ljublj. na Dun. cesti št. 13 » 141.439·57 » 876.755·63				
3	Vrednostni papirji po kurzu 31. grudna 1894 po pregledu » 193.466—				
4	Tekoče obresti teh papirjev » 2.673·02				
5	Razni dolžniki » 23.218·08	1 541 910	34		
B. oddelek za premakljivo blago.					
1	Na dobrem pri štajerskih in kranjskih hranilnicah	313 580	48		
C. oddelek za zrealno steklo.					
1	Na dobrem pri štajerski hranilnici	5 300	90	1 860 791	72
III. pokojninskega zaloga.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci	72 935	18		
2	Vrednostni papirji po kurzu 31. grudna 1894 po pregledu	38 690	—		
3	Tekoče obresti teh papirjev	371	60	111 996	78
IV. ustanovnega zaloga za ponesrečene požarne brambovce.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			6 002	—
V. ustanovnega zaloga za cesarjev jubilej.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			18 156	89
VI. zaloga za protizavarovanje.					
1	Na dobrem pri občinski hranilnici v Gradci			116 319	32
				2 855 880	11

valnice proti požarni škodi v Gradcu za 66. upr. leto 1894.

Štev.	Pasiva:		gld.	kr.	gld.	kr.
	I. oddelkov za poslopja, premakljivo blago in zrcalno steklo iz tekočega gospodarstva.					
1	Rezerve za doneske in premije po odštetem protizavarovalstvu		621.290	35		
2	Rezerve za nedognane škode po odštetem protizavarovalstvu		745	55		
3	Nepotegnene odškodnine		9.321	85		
4	Nepotegnena darila		168	—		
5	Nepotegnjeni stroški za sklicevanje in gašenje		50	—		
6	Nepotegnene podpore		100	—		
7	Pristojbine za vinkuliranje, ki se imajo plačati meseca januarija 1895 za IV. četrtno 1894		471	—		
8	2 ^o / _o ni doneski za požarne brambe, ki se imajo plačati leta 1895 deželnim zakladom na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Niževavstrijskem in magistratu Dunajskemu za leto 1894		14.148	42		
9	Različni upniki		8.618	95		
10	Na dobrem imajo protizavarovalna društva		10.677	52		
11	Na dobrem imajo zastopništvo v Celovcu in okrajni komisariji		3.131	82		
12	Ostanki iz gospodarstva leta 1894:					
	a) v oddelku za poslopja	gld.	71.128	64		
	b) » » » premakljivo blago	»	1.500	06		
	c) » » » zrcalno steklo s prenosom leta 1893	»	1.261	24		
			73.889	94	742.613	40
	II. rezervnega zaloga.					
	a) oddelek za poslopja.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za poslopja	gld.	1.475.984	05		
2	Kursna rezerva za vrednostne papirje rezervnega zaloga za poslopja	»	49.344	71		
3	Razni upniki	»	16.581	58	1.541.910	34
	b) oddelek za premakljivo blago.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za premakljivo blago		313.580	48		
	c) oddelek za zrcalno steklo.					
1	Premoženje rezervnega zaloga za zrcalno steklo		5.300	90	1.860.791	72
	III. pokojninskega zaloga.					
1	Čisto premoženje pokojninskega zaloga		109.237	28		
2	Kursna rezerva za vrednostne papirje pokojninskega zaloga		2.759	50	111.996	78
	IV. ustanovnega zaloga za ponesrečene požarne brambovce.					
1	Premoženje ustanovnega zaloga za požarne brambe				6.002	—
	V. ustanovnega zaloga za cesarjev jubilej.					
1	Premoženje jubilejnega zaloga, in sicer: za Štajersko		9.312	59		
	» Koroško		2.966	90		
	» Kranjsko		5.877	40	18.156	89
	VI. protizavarovalnega zaloga.					
1	Premoženje zaloga za protizavarovanje				116.319	32
					2.855.880	11

Razglas.

Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor. registrirana zadruga z neomejenim poroštvom, daje na znanje, da bode imela v petek, to je 17. maja 1895 predpoldnom ob jednajstih v svoji uradni pisarni, v hiši g. dr. Poliča pri Sv. Lenartu, svoj redni letni občni zbor.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za leto 1894.
2. Privoljenje renumeracije načelnistvu in knjigovodji.
3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Predlogi.

Sv. Lenart, dne 12. maja 1895.

Karol Gorjup,
knjigovodja.

Vinograd

v Cvejniku pri Mariboru, obsegajoč 4 orale 1136 □ sezn., s gosposko hišo, viničarjijo in prešo se prostovoljno proda za 3000 gld. — Posebno pripravno za penzioniste. Več pove upravn. „Slov. Gosp.“ 1-2

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se razumna, spoštovana in krepna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednemu postranskemu zaslužku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III. 895“ Gradec poste restante. 15-25

Tiskarna sv. Cirila

priporoča naslednje knjige:

1. „**Žalostna mati Božja**“, spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku, 6. natis. Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij. Ta posebno za sveti postni čas primerna knjiga stane
vezana v polusnje gld. — 70
„ z zlatim obrezkom „ — 80
„ v usnje z zlatim obrezkom „ 1 40
 2. „**Družbine bukvice za dekleta**“, spisal Jožef Rozman, pokojni Konjiški nadžupnik, 12. natis; namenjene v prvi vrsti dekletom Križevske družbe, pa tudi vsem dekletom sploh jako koristne, veljajo
vezane v usnje z barvanim obrezkom gld. 1 30
„ „ rudečim „ „ 1 40
„ „ zlatim „ „ 1 60
- Po poštnem povzetju 10 kr. več.**
3. „**Duhovni Vrtec**“, 5. natis, priporočanja vredna molitvena knjiga, posebno za mladino, stane
v usnje vezan z zlatim obrezkom gld. — 85
„ s kopčo „ — 95
 4. „**Sveto opravilo**“, spisal Anton Slomšek, nekdanji viši ogleda šol, 5. pomnoženi natis; namenjeno šolarjem viših razredov, velja
vezano gld. — 35
„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 50
„ v usnje z zlatim obrezkom „ — 60
 5. „**Ključek nebeški**“, spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, za šolarje nižih razredov, velja
vezan gld. — 30
„ v polusnje z zlatim obrezkom „ — 40
„ v usnje „ — 50
 6. „**Molitve na čast svete družine**“, komad 2 kr., 100 po 1 fl. 50 kr.
 7. „**Božič**“ pridnim otrokom, spisal Alojzij Vakaž, stane 15 kr.
 8. „**Svete pesmi za šolarje**“, vezane 10 kr.
 9. „**Zbirka narodnih pesmij**“ I. snopič 10 kr.
 10. „ „ „ II. snopič 10 kr.
 11. „**Ženitovanje**“ 15 kr.

Jožef Krenn

K Sv.

Maribor, grajski trg št. 1.

Juriju.

P. n.

S tem prijazno naznanjam, da sem z današnjim dnevom na tukajšnjem trgu, grajske ulice št. 1. v hiši gosp. Karola Pachner-ja popolnoma založeno štacuno

z modnim, suknenim in običajnim blagom

odprl.

V zvezi s prvimi tovarniškimi tvrdkami teh vrst mi je mogoče, velespoštovanim kupcem **vedno najboljše** po **najnižji ceni** ponuditi, in zmirom bode moja posebna naloga, da postrežem svojim p. n. kupcem z dobrim blagom najceneje in solidno.

Imam zaloge platnenih in damastnih tkanin, zatorej mi je mogoče, spoštovanim kupcem tudi s temi robami **najboljše kakovosti** najceneje postreči.

Prosim, blagovolite me s svojim obiskom počastiti, vsak čas si bom prizadeval, da bom izkazano mi zaupanje opravičil in stalno ohranil.

V Mariboru, dne 22. aprila 1895.

Z velespoštovanjem

Jožef Krenn.